

ŽILINSKÝ
samosprávny kraj

STREDNÁ ODBORNÁ ŠKOLA
podnikania a služieb
Hattalova 968/33, 029 01 Námestovo

SMERNICA

K PREVENCII A RIEŠENIU ŠIKANOVANIA ŽIAKOV

2019

Táto smernica charakterizuje základné znaky, formy a prejavy šikanovania žiakov, možnosti preventívneho pôsobenia a metódy riešenia šikanovania žiakov v nadväznosti na zodpovednosť školy podľa § 144 ods. 1 písm. o a § 152 a 153 a na práva žiaka podľa § 144 ods. 1 písm. i) a k) zákona NR SR č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Čl. 1

Charakteristika šikanovania

Šikanovaním rozumieme akékoľvek správanie žiaka alebo žiakov, ktorého zámerom je ublíženie inému žiakovi alebo žiakom, prípadne ich ohrozenie alebo zastrašovanie. Ide o cieľené a opakované použitie násilia voči takému žiakovi alebo skupine žiakov, ktorí sa z najrôznejších dôvodov nevedia alebo nemôžu účinne brániť.

Šikanovanie sa prejavuje v rôznych podobách, ktoré môžu mať následky na psychickom a fyzickom zdraví.

Čl. 2

Podstatné znaky šikanovania

1. Úmysel bezprostredne smerujúci k fyzickému alebo psychickému ublíženiu druhému.
2. Agresia jedného žiaka alebo skupiny žiakov.
3. Prevaha agresora (agresorov) nad obeťou.
4. Opakované útoky.

Čl. 3

Prejavy šikanovania

1. **Priama podoba:**
 - a) fyzické útoky,
 - b) urážanie (urážlivé prezývky),
 - c) nadávky,
 - d) posmech,
 - e) príkazy agresora vykonať určitú vec proti vôle obeť,
 - f) odcudzenie vecí
 - g) vyhrážanie
 - h) zastrašovanie,
 - i) vydieranie,
 - j) zneužitie osobných údajov alebo fotografií
 - k) šírenie nepravdivých informácií
 - l) kyberšikanovanie.
2. **Nepriama podoba:**
 - a) prehliadanie
 - b) ignorovanie
 - c) zámerné vyčleňovanie z kolektívu
 - d) nedobrovoľné vystavovanie agresívnym situáciám.

3. **Kyberšikanovanie** je priama forma šikanovania, pri ktorej ide o zneužitie informačno-komunikačných technológií (telefón, tablet, internet, sociálne siete) na úmyselné ohrozenie, ublíženie alebo zastrašovanie, pričom sa často vyskytuje v spojení s inými formami šikanovania. Má najčastejšie tieto znaky:
- a) sociálna alebo psychická prevaha agresora, nie je nutná fyzická prevaha,
 - b) agresor vystupuje často anonymne,
 - c) útok nevyžaduje fyzický kontakt obeť a agresora,
 - d) agresor spravidla nevidí priamu emocionálnu reakciu obeť na útok s ohľadom na odstup a anonymitu, ktoré informačno-komunikačné technológie umožňujú,
 - e) útoky sa prostredníctvom internetu šíria podstatne rýchlejšie ako inými spôsobmi,
 - f) útoky sú prístupné veľkému množstvu osôb,
 - g) agresor je schopný útočiť z rôznych miest,
 - h) útoky môžu mať dlhšie trvanie v čase,
 - i) obeť nemusí o napadnutí vedieť dlhšiu dobu,
 - j) obeť nemusí byť schopná identifikovať agresora,
 - k) zverejnené informácie, fotografie, audiozáznamy a videozáznamy môže byť náročne odstrániť z internetu.

Šírenie (preposielanie) fotografií a videí detí s nevhodným obsahom na sociálnych sieťach, zneužívanie profilov iných detí, zosmiešňovanie, ohováranie a iné spôsoby vzájomného ublížovania si prostredníctvom internetu a podobne, môže byť kvalifikované ako trestný čin.

Príklad:

Deťom (žiakom) často (náhodne) pošlú fotografie, napr. akty dievčat alebo chlapcov, ktoré preposielajú ďalej a nevedomujú si, že táto ich aktivita nie je zábavná ani vtipná a môže byť kvalifikovaná ako šírenie detskej pornografie, čo je u nás trestné.

4. Varovné znaky šikanovania môžu byť napr.:
- žiak je počas prestávok často osamotený, ostatní o neho nejavia záujem, nemá kamarátov, ignorovanie obeť,
 - pri tímových športoch býva jedinec volený do mužstva medzi poslednými,
 - počas prestávok vyhľadáva blízkosť učiteľov,
 - ak má žiak prehovoriť pred triedou je neistý, ustrašený,
 - pôsobí smutne, nešťastne, stiesnene, má blízko k plaču, stáva sa uzavretým,
 - jeho školský prospech sa niekedy náhle a nevysvetliteľne zhoršuje,
 - jeho veci sú poškodené alebo znečistené, prípadne rozhádzané,
 - má zašpinený alebo poškodený odev, stále mu chýbajú nejaké jeho veci,
 - odmieta vysvetliť poškodenie a stratu vecí, alebo používa nepravdepodobné výhovorky,
 - mení svoju pravidelnú cestu do školy a zo školy,
 - začína vyhľadávať dôvody pre absenciu v škole,
 - odreniny, modriny, škrabance alebo rezné rany, ktoré nedokáže uspokojivo vysvetliť.

Čl. 4 Priestupková a trestnoprávna zodpovednosť

1. **Šikanovanie žiakov môže v určitých prípadoch napĺňať skutkovú podstatu priestupkov v zmysle zákona NR SR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.** Ide predovšetkým o priestupky:
 - a) proti občianskemu spolunažívaniu (§ 49 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch),
 - b) proti majetku (§ 49 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch).
2. Zodpovedným za priestupok je ten, kto v čase jeho spáchania dovŕšil **pätnásť rok svojho veku**. Ak v čase spáchania priestupku osoba dovŕšila pätnásť rok a neprekročila osemnásť rok svojho veku, zaraďuje sa do kategórie „**mladistvých**“.
3. **Šikanovanie žiakov môže v určitých prípadoch napĺňať aj skutkovú podstatu trestného činu alebo priestupku v zmysle zákona NR SR č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon.** Žiak, ktorý je agresorom, môže byť trestne stíhaný najmä za trestný čin:
 - a) ohovárania (§ 373 Trestného zákona),
 - b) nebezpečného vyhrážania sa (§ 360 Trestného zákona),
 - c) ublíženia na zdraví (§ 155 Trestného zákona),
 - d) obmedzovania osobnej slobody (§ 183 Trestného zákona),
 - e) nátlaku (§ 192 Trestného zákona),
 - f) hrubého nátlaku (§ 190 Trestného zákona),
 - g) vydierania (§ 189 Trestného zákona),
 - h) krádeže (§ 212 Trestného zákona),
 - i) lúpeže (§ 188 Trestného zákona),
 - j) poškodzovania cudzej veci (§ 245 Trestného zákona),
 - k) neoprávneného užívania cudzej veci (§ 215 Trestného zákona),
 - l) porušovania domovej slobody (§ 194 Trestného zákona),
 - m) nebezpečného prenasledovania (§ 360a Trestného zákona),
 - n) sexuálneho násillia (§ 200 Trestného zákona),
 - o) sexuálneho zneužívania (§ 201 až 201b Trestného zákona),
 - p) výroby detskej pornografie (§ 368 Trestného zákona),
 - q) rozširovania detskej pornografie (§ 369 Trestného zákona),
 - r) prechovávanl a detskej pornografie a účasť na detskom pornografickom predstavení (§ 370 Trestného zákona).
4. Páchatel'om trestného činu je ten, kto trestný čin spáchal sám. Za spolupáchatel'stvo trestného činu sa považuje, ak bol trestný čin spáchaný spoločným konaním dvoch alebo viacerých osôb.
5. Trestne zodpovedná je osoba, ktorá v čase spáchania činu dovŕšila **štrnásť rok svojho veku**. Žiaci, ktorí v čase spáchania trestného činu dovŕšili štrnásť rok a neprekročili osemnásť rok svojho veku sa podľa trestného zákona zaraďujú do kategórie „**mladistvých**“. Výnimkou je trestný čin sexuálneho zneužívania podľa § 201 Trestného zákona (trestne zodpovedný nie je ten, kto v čase spáchania činu nedovŕšil pätnásť rok svojho veku).
6. Skutočnosť, že fyzická osoba nie je trestne zodpovedná z dôvodu nízkeho veku, nie je prekážkou podania žaloby vo veci náhrady škody, ktorú žiak spôsobil na majetku alebo vo veci náhrady ujmy, ktorú žiak spôsobil na zdraví. Zákonný zástupca a žiak zodpovedajú za škodu spoločne a nerozdielne.

7. Šikanovanie, resp. jeho náznaky, **nesmie** byť zamestnancami školy **v žiadnej miere akceptované**. Pedagogický zamestnanec je povinný šikanovanie, prípadné podozrenie zo šikanovania bezodkladne riešiť a každej jeho obeť poskytnúť pomoc.
8. Pedagogický zamestnanec školy, ktorému je známy prípad šikanovania a neprijme žiadne opatrenie, môže byť, okrem hrubého porušenia pracovnej disciplíny, stíhaný najmä za trestný čin
 - a) neprekazenia trestného činu (§ 341 Trestného zákona),
 - b) neoznámenia trestného činu (§ 340 Trestného zákona),
 - c) ublíženia na zdraví (§ 158 Trestného zákona).

Čl. 5 Zodpovednosť školy

1. Škola zodpovedá za žiakov v čase školského vyučovania a školských akcií v súlade so školským zákonom, Dohovorom o právach dieťaťa, podľa pracovného poriadku školy a školského poriadku.
2. Škola zodpovedá aj za škodu, ktorú v čase vyučovania, resp. v dobe vykonávania tzv. prechodného dohľadu spôsobí žiak, pokiaľ ten, kto je povinný vykonávať dohľad nepreukáže, že náležitý dohľad nezanedbal (§ 422 Občianskeho zákonníka).
3. V prípade, že náležitý dohľad nebol zanedbaný a dotýčny vykonávajúci dohľad preukáže spôsobenie škody žiakovi, za škodu zodpovedá žiak (v prípade plnoletosti žiaka), resp. rodič alebo zákonný zástupca žiaka (v prípade neplnoletosti žiaka).
4. Za povinnosť uvedenú v bode č. 1 sú zodpovední všetci pedagogickí zamestnanci školy,
 - a) ktorí realizujú vyučovací proces,
 - b) ktorí vykonávajú počas prestávok pedagogický dozor na chodbách,
 - c) ktorí vykonávajú pedagogický dozor počas školských akcií rôzneho druhu (školské výlety, kurzy, exkurzie, kultúrne podujatia, športové podujatia a ďalšie školské akcie),
 - d) ktorí vykonávajú pedagogický dozor počas záujmových útvarov.

Čl. 6 Prevencia šikanovania

1. Základným preventívnym opatrením Strednej odbornej školy podnikania a služieb je princíp:

„Sme škola, kde sa šikanovanie netoleruje v žiadnych podobách!“

2. Je dôležité, aby sa s podstatou, formami a nebezpečnými dôsledkami šikanovania ako problémového správania jednotlivcov i skupín oboznámili všetci žiaci, zamestnanci školy a rodičovská verejnosť. Pre žiakov, pedagogických zamestnancov i rodičov je potrebné vedieť, že tieto formy správania nie sú neškodným humorom a zábavou, mali by sa oboznámiť predovšetkým s negatívnymi dôsledkami šikanovania, a to tak pre jeho obeť, ako i pre agresorov. Za zvlášť nebezpečné je potrebné považovať tendenciu podceňovať počiatkové prejavy šikanovania.

3. Úlohou vedenia školy, všetkých pedagogických a nepedagogických zamestnancov školy **je vytvoriť pozitívnu klímu v škole**, aby sa predchádzalo prejavom problémového správania jednotlivcov, alebo skupín žiakov.
4. Prevencia šikanovania sa zabezpečuje najmä formou:
 - a) súčasti výchovno-vzdelávacieho procesu vrátane pozitívneho vplyvu osobnosti pedagogického zamestnanca rámci každodenného vyučovania, obsahového zamerania a didaktiky predmetov a prierezových tém: základné normy medziľudských vzťahov osobný a sociálny rozvoj, mediálna výchova, multikultúrna výchova, ochrana života a zdravia, výchova a vzdelávanie k ľudským právam, výchova k občianstvu, boj proti extrémizmu, výchova k manželstvu a rodičovstvu,
 - b) súťaží, hier, prednášok alebo diskusií organizovaných školou alebo inými relevantnými subjektmi (stretnutia s preventistom a realizácia preventívnych programov v spolupráci s CPPP a P zameraných na tému rozlíšenia a poznania šikany, vrátane kyberšikany a trestnoprávnej zodpovednosti mládeže a pod.),
 - c) začlenením prevencie a možného riešenia šikanovania do obsahovej náplne triednických hodín (s dôrazom na to aby sa obeť nebála zdôveriť napr. prostredníctvom schránky dôvery, triedneho učiteľa, rodiča a pod.).
5. Riaditeľ školy, koordinátor prevencie a triedny učiteľ vopred preveria navrhované preventívne činnosti školy (ponúkané kurzy, prednášky a pod.) s cieľom predísť nežiaducemu vplyvu neodborných činností, ako aj škodlivému vplyvu kultov, siekt či extrémistických organizácií na žiakov.
6. Pri realizácii preventívnych činností školy riaditeľ školy, koordinátor prevencie a triedny učiteľ venujú zvýšenú pozornosť efektívnosti týchto činností. Za efektívnu stratégiu sa nepovažujú jednorazové činnosti, kultúrne podujatia, moralizovanie a zastráňovanie.
7. Rodičia žiakov (ich zákonní zástupcovia) budú na prvom stretnutí (prvé rodičovské združenie) informovaní o postoji školy voči šikanovaniu, so zameraním na šikanovanie a postupov jej riešenia, vrátane odporúčaní pre predchádzanie a včasného zisťovania prípadného šikanovania u žiakov. Pribežne budú informovaní aj o preventívnych činnostiach školy (na rodičovských združeniach).
8. Riaditeľ školy oboznamuje podstatou, formami a nebezpečnými dôsledkami šikanovania všetkých žiakov školy, ich zákonných zástupcov (alebo opatrovníkov žiakov) a všetkých zamestnancov školy aj prostredníctvom preukázateľného oboznámenia sa so Smernicou k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov (na začiatku školského roka spolu so školským poriadkom).
9. Informácie o prevencii, možnostiach riešenia problémov v súvislosti so šikanovaním a inými patologickými javmi, ako aj dôležité kontakty na centrá pomoci sa nachádzajú na www.sosno.sk – štúdium -Výchovné a kariérne poradenstvo a v dokumentoch školy.
10. Riaditeľ školy zodpovedá za systémové aktivity školy v oblasti prevencie šikanovania. V rámci účinnej prevencie je pri príprave a realizácii celoškolskej stratégie je dôležité najmä:
 - a) vytvárať pozitívne prostredie v škole,
 - b) podporovať prosociálne správanie a vzťahy medzi žiakmi, zamestnancami školy a rodičmi a jasne vymedziť aj možnosti oznámenia aj zárodkov šikanovania (pri zachovaní dôvernosti týchto oznámení),

- c) určiť v školskom poriadku pravidlá správania sa, vrátane sankcií za ich porušenie a pravidlá používania informačno-komunikačných technológií v priestoroch školy,
- d) zabezpečiť v súlade s pracovným poriadkom zvýšený dozor pedagogických zamestnancov cez prestávky, pred začiatkom vyučovania a po jeho skončení, najmä v priestoroch, kde k šikanovaniu už došlo, alebo by k nemu mohlo dochádzať,
- e) oboznámiť pedagogických zamestnancov so spôsobom oznamovania šikanovania a preverovania šikanovania,
- f) informovať o postupe pri zistení šikanovania
 - pedagogických zamestnancov,
 - žiakov,
 - zákonných zástupcov žiakov (alebo opatrovníkov žiakov).
- h) zabezpečiť zverejnenie kontaktných údajov inštitúcií, ktoré sa prevenciou a riešením šikanovania zaoberajú,
- i) určiť v pracovnom poriadku školy povinnosť zamestnancov školy oznamovať podozrenie zo šikanovania,
- j) zabezpečiť vzdelávanie pedagogických zamestnancov v oblasti prevencie šikanovania, vrátane kyberšikanovania, prostredníctvom zvyšovania digitálnej gramotnosti učiteľov,
- k) spolupracovať s odbornými zamestnancami príslušného centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie a ďalšími odbornými pracoviskami,
- l) zapájať do prevencie šikanovania žiacku školskú radu.

Čl. 7

Metódy a postupy v prípade zistenia šikanovania

V prípade, že v priestoroch budovy počas školského vyučovania a na školských akciách sa zistí prípad šikanovania, je každý pedagogický i nepedagogický zamestnanec povinný postupovať nasledovne:

1. Zamestnanec, ktorý tento prípad zistí, **bezodkladne informuje o tejto skutočnosti triedneho učiteľa agresora a obeť** (predtým si zistí meno a priezvisko týchto žiakov a triedu, ktorú navštevujú, meno a priezvisko prípadných svedkov vrátane ich triedy), a riaditeľa školy. Pri vážnych prípadoch, ako sú situácie ohrozujúce zdravie alebo život žiaka či zamestnanca školy, zamestnanec zavolá políciu.
2. Triedni učitelia si na vyšetrenie prizvú daných žiakov, zamestnanca školy, ktorý skutočnosť oznámil, svedkov šikanovania a výchovného a kariérneho poradcu (pri zachovaní dôvernosti). **NEKONFRONTOVAŤ OBEŤ A AGRESORA**. O danom vyšetrení spíše zápis v 2 vyhotoveniach, pričom tieto odovzdajú originál odovzdajú vedeniu školy a po jednej kópii:
 - a) riaditeľovi školy,
 - b) jeden exemplár vložia do osobného spisu žiaka.

V zápise popíše okolnosti, za akých prebiehalo šikanovanie (objektívne fakty), vyjadrenia agresora a obeť, vyjadrenia prípadných svedkov a navrhnu opatrenia na riešenie. Zápis podpíše všetci prítomní. Aby nedošlo ku konfrontácii obeť a agresora je vhodné z každého pohovoru vyhotoviť samostatný zápis.

3. Pri zisťovaní, vyšetrovaní alebo preverovaní šikanovania sa použijú tieto metódy:
 - a) zaistiť bezodkladnú pomoc a ochranu obetiam,
 - b) určiť závažnosť šikanovania,

- c) identifikovať neobvyklé formy šikanovania,
 - d) v rozhovoroch postupovať systémom „informátor-obet'-svedkovia-agresor“ alebo „obet'-svedkovia-agresor“,
 - e) individuálne rozhovory, prípadne konfrontačné rozhovory so svedkami viesť v dôvernosti, bez rozširovania informácií iným žiakom, prípadne svedkom - (hlavne z dôvodu zachovania pre zachovanie ochrany). Ak sa vyskytnú ťažkosti možno uskutočniť doplnujúce rozhovory alebo konfrontáciu dvoch svedkov.
 - f) dôležité je nájsť vhodných svedkov; vytipovať členov skupiny, ktorí budú pravdivo vypovedať (vybrať žiakov, ktorí s obeťou sympatizujú, žiakov nezávislých na agresoroch, žiakoch ktorí neprijímajú normy agresorov),
 - g) vykonanie opatrení na zabránenie novej krivej výpovede agresora jeho izoláciou počas preverovania šikanovania,
 - h) preverovanie šikanovania bezodkladne v čase, keď agresor nie je ešte dohodnutý na spoločnej výpovedi s obeťou, svedkami alebo inými osobami,
 - i) zabezpečenie prítomnosti minimálne dvoch pedagogických zamestnancov pri rozhovoroch,
 - j) využitie anonymnej dotazníkovej metódy,
 - k) pokračujúca pomoc a podpora obeť
 - l) vedenie písomných záznamov o riešení šikanovania,
 - m) uschovanie dôkazov - pri podozrení na kyberšikanovanie v spolupráci s koordinátorom informatiky,
 - n) práca s celou triedou – pracovať na zmene vnútorných noriem a rolí; nezabudnúť pracovať s „tichou väčšinou“, pomôcť žiakom bezpečne spracovať zážitok, že boli svedkami agresie a nezasiahli.
 - o) kontaktovanie miestnych špecializovaných inštitúcií (CPPPaP, diagnostické centrum atď.). Kontakt zabezpečuje výchovný a kariérny poradca.
 - p) ohlásenie príslušným útvarom Policajného zboru podozrenie na spáchanie priestupku alebo trestného činu. (v prípade podozrenia na spáchanie trestného činu sa uvedené ohlasuje orgánom činným v trestnom konaní – polícia, prokurátor, v prípade priestupku sa uvedené ohlasuje príslušnému okresnému úradu).
4. Triedni učitelia agresora a obeť v spolupráci s výchovným a kariérnym poradcom si pozývajú na pohovor rodičov, resp. zákonných zástupcov (opatrovníkov) týchto žiakov. K pohovoru prizývajú aj riaditeľ školy. Realizácia stretnutia je vhodná aj za prítomnosti žiaka. Aj o tomto stretnutí píše zápis (pri zachovaní dôvernosti).
 5. V prípade neschopnosti rodičov dostaviť sa na spoločný pohovor, sa tento môže uskutočniť prostredníctvom konferenčného hovoru. Podstatou každého pohovoru je, aby každá zo zúčastnených strán získala rovnaké množstvo informácií o priebehu a riešení šikanovania, čím sa dá vyhnúť chybným tvrdeniam, alebo interpretáciám.
 6. Po písomnom uzavretí celého prípadu, zvážením návrhov na opatrenia, vyjadrení agresora a obeť, rodičov, resp. zákonných zástupcov týchto žiakov **riaditeľ školy rozhodne o ďalšom postupe** v súlade s vnútorným poriadkom školy, pracovným poriadkom školy, resp. zákonom č. 300/2005 Z. z. - Trestný zákon a zákonom č. 372/1990 Z. z. - Zákon SR o priestupkoch.
 7. Nakoľko šikanovanie je závažným negatívnym spoločenským javom, celý prípad vyšetrenia šikanovania sa bude realizovať **pri zachovaní dôvernosti až do vyriešenia daného prípadu.** Týmto postupom nie je dotknutá informačná povinnosť školy.

8. **V prípade, že tento negatívny jav zistí žiak školy, je povinný okamžite o tejto skutočnosti informovať svojho triedneho učiteľa, prípadne riaditeľa školy.**

9. **Postup v prípade podozrenia na šikanovanie:**

Zamestnanec, ktorý má podozrenie na šikanovanie:

- toto podozrenie prekonzultuje s kolegami,
- oznámi toto podozrenie riaditeľke školy, ktorá určí realizačný tím na prešetrenie,
- realizačný tím získa čo najviac informácií zo strany nezaujatých svedkov,
- výchovný poradca, prípadne koordinátor prevencie získa čo najviac informácií na otázky: *Kto je obeť? Kto je agresor? Koľko je agresorov? Kto z nich je iniciátorom, kto je aktívny účastník šikanovania, kto je obeťou i agresorom súčasne? Čo kedy, kde robili agresori obeť. K akým závažným skutkom došlo? Ako dlho šikanovanie trvá?*
- triedny učiteľ, výchovný poradca, prípadne koordinátor prevencie môže kontaktovať rodičov konzultovať s nimi výskyt nepriamych znakov šikanovania,
- triedny učiteľ, výchovný poradca, prípadne koordinátor prevencie sa porozpráva s obeťou. **NIKDY NERIEŠIŤ PODOZRENIE ZO ŠIKANOVANIA PRED CELOU TRIEDOU,**
- pri potvrdení šikanovania postupovať podľa vyššie uvedenej metodiky.

10. **Postup v prípade pokročilého šikanovania:**

Zamestnanec, ktorý je svedkom pokročilého šikanovania:

- odhadne vlastné možnosti k záchrane obeť, zabráni pokračovaniu šikanovania, prípadne zavolať pomoc (vo vážnych prípadoch, ale aj pri agresii agresora môže privolať aj políciu),
- **NIKDY NENECHÁ TRIEDU ČI SKUPINU BEZ DOZORU,**
- neustálou prítomnosťou zabráni agresorom, prípadne svedkom dohodnúť sa na výpovedi,
- súbežne pokračuje v pomoci obeť (privolanie RPZ, prípadne osoby, ktorá odvedie obeť na kľudné a bezpečné miesto),
- privolá riaditeľa školy, ktorý určí realizačný tím na prešetrenie danej veci
- realizačný tím zahájí vlastné vyšetrovanie a o výsledku informuje riaditeľa školy,
- postupuje podľa vyššie uvedenej metodiky.

11. **Postup v prípade skupinového násillia:**

Zamestnanec, ktorý je svedkom skupinového násillia:

- odhadne vlastné možnosti k záchrane obeť, zabráni pokračovaniu, prípadne zavolať pomoc (vo vážnych prípadoch ohrozujúcich zdravie alebo život, ale aj pri agresii agresora môže privolať aj políciu),
- **NIKDY NENECHÁ TRIEDU ČI SKUPINU BEZ DOZORU,**
- neustálou prítomnosťou zabráni agresorom, prípadne svedkom dohodnúť sa na výpovedi,
- súbežne pokračuje v pomoci obeť (privolanie RPZ, prípadne osoby, ktorá odvedie obeť na kľudné a bezpečné miesto),
- privolá riaditeľa školy, ktorý určí realizačný tím na prešetrenie danej veci,
- realizačný tím začne vlastné vyšetrovanie a o výsledku informuje riaditeľa školy,
- postupuje podľa vyššie uvedenej metodiky.

12. Postup v prípade kyberšikany:

Ak dôjde k šikanovaniu žiaka, túto situáciu je potrebné okamžite riešiť.

Je potrebné:

- predovšetkým, aby to žiak oznámil niekomu dospelému, komu dôveruje,
- odporučiť žiakovi, aby si zaistil sám alebo s pomocou rodiča a učiteľa všetky dôkazy o kyberšikanovaní – SMS-ky, správy, fotografie, statusy od útočníkov,
- upovedomiť agresora, že s jeho správaním nesúhlasí a ďalej s ním nekomunikovať, v prípade obťažovania formou správ či telefonátov agresora zablokovať,
- nahlásiť kyberšikanovanie triednemu učiteľovi a riaditeľovi školy a ukázať im dôkazy,
- kontaktovať rodičov alebo zákonných zástupcov agresorov (ak sú žiakmi našej školy), aby zjednali nápravu a daná situácia sa už nikdy neopakovala,
- ak kyberšikanovanie pokračuje, rodičia obete – žiaka navštívia príslušné oddelenie PZ SR a podajú trestné oznámenie na agresora alebo agresorov.

Rozhodujúcu zodpovednosť za kybernetickú bezpečnosť dieťaťa majú jeho rodičia.

Čl. 8

Opatrenia na riešenie šikanovania

V prípade, že sa vyskytne prípad šikanovania, sa použijú tieto opatrenia:

1. Opatrenia pre obeť:

- a) odporučiť vyhľadať individuálnu odbornú starostlivosť (hlavne pedagogicko-psychologickú poradňu alebo klinického psychológa),
- b) zorganizovať skupinový intervenčný program v spolupráci s CPPP a P,
- c) informovanie a poradenstvo pre zákonných zástupcov.

2. Opatrenia pre agresorov:

- a) odporučiť zákonným zástupcom agresora vyhľadať odbornú starostlivosť (hlavne pedagogicko-psychologickú poradňu),
- b) preložiť žiaka do inej triedy, ak je schopný stále ohrozovať svoje okolie
- c) udeliť výchovné opatrenia: napomenutie a pokarhanie triednym učiteľom, pokarhanie riaditeľom školy, zníženie známky zo správania, podmienené vylúčenie, vylúčenie žiaka.

3. V prípade mimoriadne závažných, prípadne opakujúcich sa prípadoch môže riaditeľ školy odporučiť zákonným zástupcom umiestniť žiaka na dobrovoľný diagnostický pobyt do diagnostického centra alebo liečebno-výchovného sanatória.

Čl. 9

Spolupráca školy s rodičmi žiakov a ďalšími inštitúciami

1. Pri podozrení na šikanovanie žiaka sú koordinátor prevencie drogových závislostí a sociálno-patologických javov, výchovný a kariérny poradca, ale hlavne triedni učitelia povinní spolupracovať s rodinou obete a rodinou agresora a upozorniť ich:

- a) aby si všímali možné príznaky šikanovania,
- b) a súčasne im ponúknuť pomoc.

2. Pri pohovore so zákonnými zástupcami obete, agresora alebo svedka sú pedagogickí zamestnanci povinní dbať na taktný prístup a najmä zachovanie dôvernosti informácií.
3. Spoluprácu pri danej problematike s CPPPaP (odbornými inštitúciami) za školu zabezpečuje výchovný a kariérny poradca a koordinátor prevencie drogových závislostí a sociálno-patologických javov.
4. Riaditeľ školy je povinný oznámiť príslušnému Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny – odbor: sociálno-právna ochrana detí a sociálna kuratela
 - a) podozrenie zo šikanovania,
 - b) skutočnosti, ktoré ohrozujú obeť, agresora, alebo svedkov,
 - c) opatrenia, ktoré prijal (článok 7 a 8).
5. Riaditeľ školy je povinný oznámiť orgánom činným v trestnom konaní podozrenie, že sa žiak dopustil:
 - a) šikanovania,
 - b) spáchania trestného činu uvedeného v článku 4 ods. 3 alebo opakovane páchal priestupky uvedené v článku 4 ods. 1 v súvislosti so šikanovaním.
6. O úkonoch podľa tohto článku výchovný a kariérny poradca vyhotovuje zápis.

Čl. 11

Záverečné ustanovenia

1. Výchovný a kariérny poradca ako aj koordinátor prevencie drogových závislostí a sociálno-patologických javov zapracujú ustanovenia tejto smernice do svojich plánov práce.
2. Ustanovenia tejto smernice zapracuje do svojho plánu práce aj žiacka školská rada.
3. S touto smernicou boli oboznámení všetci pedagogickí zamestnanci školy na zasadnutí pedagogickej rady. Informáciu o vydaní a oboznámení sa s obsahom smernice potvrdili svojím podpisom na prezenčnej listine.
4. S touto smernicou sú všetci triedni učitelia povinní oboznámiť žiakov školy a túto skutočnosť zapísať do preberaného učiva v časti „*triednická hodina*“.
5. S touto smernicou preukázateľne oboznámia rodičov, resp. zákonných zástupcov žiaka na začiatku školského roka.
11. Táto smernica bude zverejnená na internetovej stránke školy - www.sosno.sk – Dokumenty - Školské dokumenty, súčasne aj na www.sosno.sk - Štúdium -Výchovné a kariérne poradenstvo.
6. Smernica nadobúda účinnosť dňom 1. februára 2019 a zároveň ruší smernicu z 9. septembra 2009.
7. Smernica platí na dobu neurčitú.

Námestovo 22. 01. 2019

Ing. Erika Šušková
riaditeľka školy

